

ИҚТИДОРИ КИШВАРИ МО – ДАР ЯҶОНАГИИ ХАЛҚ

Дар боғи «Янги Ўзбекистон» тантанаҳои идона ба муносибати 33-юмин солгарди истиқлолияти кишвари мо баргузор шуданд.

Президент Шавкат Мирзиёев дар маросим бо маъруза баромад кард ва халқи моро бо ин чашни бузург табрик намуд.

– Дар ин лаҳзаҳои ҳаяҷоновар мо моҳияти бузургу таърихи давстарди беназари худ – истиқлолияти миллиро амиқ дарк менамоем.

Маҳз ба шарофати истиқлол давлатдории миллии мо аз нав эҳё шуд.

Ўзбекистон ба даврони нави таърихӣ қадам гузошт. Маҳз ба шарофати истиқлолият мо дар ҷомеаи ҷаҳон мавқеи сазовори худро дарёфтем. Ва бо ин ҳақ дорем, ифтихор кунем, – гуфт роҳбари давлати мо.

Таъкид шуд, ки дар ҳар қадом кор, дар ҳар як давстард нируи бузурги истиқлолият равшан зухур меёбад,

кишвари мо ба ҷаҳон рӯ меоварад, ҷаҳон барои мо боз мегардад.

Бинобар маълумоти Бунёди байналхалқии асър соли 2023-юм маҷмӯи маҳсулоти дохилии мамлакат бори аввал аз 100 миллиард доллар гузаштааст. Бонки умумиҷаҳонӣ афзоиши маҷмӯи маҳсулоти дохилии мамлакатро дар соли раван ба 5,3 фоиз пешбинӣ менамояд.

Тамоми ислохот ба ғояи неки «Барои манфиат ва шаъну шарафи инсон, барои бахту саодати халқ!» амиқ омехтааст. Комебиҳо дар соҳаи иқтисодиёт ба мо имкон доданд, ки миқдори нафақа ба қумакпулиро аз моҳи сентябр, музди меҳнати қормандони ташкилоти буҷавӣ, ходимони тиббӣ ва омӯзгоронро аз моҳи октябр зиёд кунем.

Қорҳои мунтазам дар тамоми соҳаҳо натиҷаҳои худро медиҳанд. Ҷавонон ба рушди кишвари мо саҳми муносиб мегузоранд. Ин дар варзиш низ инъикос ёфт: дар Бозиҳои XXXIII тобистонаи олимпии Париж ҷамъатанони мо ба комебиҳои бузург ноил гардиданд. Алҳол пайи ҳам муждаҳои хурсандибаш аз Бозиҳои паралимпӣ мерасанд.

(Давомаш дар саҳ.2).

Сурати Хидмати матбуоти
Президенти Ҷумҳурии
Ўзбекистон.

СУХАНРОНИИ ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ ДАР МАРОСИМИ ТАНТАНАВӢ БАХШИДА БА 33-ЮМИН СОЛГАРДИ ИСТИҚЛОЛИ ҶУМҲУРИИ ЎЗБЕКИСТОН

Ҷамъатанони азиш!
Меҳмонони муҳтарам!
Хонумон ва ҷанобон!
Шумо, тамоми халқи сермиллатамонро бо чашни бузурги имрӯза самимона ва аз сидқи дил табрику муборакбод мекунам, ба шумо эҳтироми амиқ ва орзуҳои бехтарини худро ирсол менамоем.

Рӯзи истиқлол муборак бод!
Дўстони азиш!
Дар ин лаҳзаҳои ҳаяҷоновар мо моҳияти бузургу таърихи давстарди беназари худ – истиқлолияти миллиро амиқ дарк менамоем.

Маҳз ба шарофати истиқлол давлатдории миллии мо аз нав эҳё шуд. Ўзбекистон ба даврони нави таърихӣ қадам гузошт. Маҳз ба шарофати истиқлолият мо дар ҷомеаи ҷаҳон мақоми сазовори худро дарёфтем. Ва бо ин ҳақ дорем, ифтихор кунем.

Дар ҷунин як рӯзи хурсандӣ, мо, албатта, бо миннатдорӣ падаронро бобоёнамон, ватандўстонро, ки баҳри истиқлолияти Ватан мубориза бурдаанд, ба хотир меоварем.

Инҳо қадидон – гузаштагони бузурги мо мебошанд, ки халқро ба роҳи пешрафт ҳидоят намуда, барои озодии миллии ҳаёти худро бахшидаанд.

Инҳо қаҳрамонони мо хастанд, ки ҳатто дар шароитҳои мураккабтарин ҳам ба ғояҳои озодӣ ва истиқлолияти миллии содиқ мондаанд.

Мо ба ғоя ва равандонҳои неки онҳо таъя намуда, имрӯз пойдевори ҳаёти нав, ҷомеаи навро мегузорем.

Мо ному ин шахсиятҳои фидокорро ҳеч гоҳ фаромуш нахоҳем кард.

Муҳтарам иштирокдорони тантана!
Солҳои охир мо дар роҳи сохтмони Ўзбекистони Нав қадамҳои бузург гузоштем. Дар ҳар қадом кор, дар ҳар як комебӣ нуруи бузурги истиқлол равшан зоҳир мегардад.

Кишвари мо ба олам рӯ меоварад ва ҷаҳон барои мо боз мегардад. Дўстон ва шарикони мо дар минтақа ва дар тамоми сайёра меафзояд.

Ҷули 7 соли охир бинобар ташаббуси Ўзбекистон аз ҷониби Ассамблеяи Генералии Созмони Миллали Муттаҳид зиёда аз 10 муҳоҷиди махсус, аз ҷумла соли раван 4 шартнома қабул гардиданд.

Мувофиқи пешгуӣи Бонки умумиҷаҳонӣ соли раван рушди маҷмӯи маҳсулоти дохилии мамлакат 5,3 фоизро ташкил медиҳад. Ин нишондиҳанда нисба-

ти нишондиҳандаи бисёр давлатро баландтар аст. Бинобар маълумоти Бунёди байналхалқии асър соли 2023-юм дар Ўзбекистон он бори аввал аз 100 миллиард доллар гузашт.

Тамоми ислохоти мо ба ғояи неки «Барои манфиат ва шаъну шарафи инсон, барои бахту саодати халқ!» амиқ омехтааст.

Комебиҳо дар соҳаи иқтисодиёт ба мо имкон доданд, ки миқдори нафақа ба қумакпулиро аз моҳи сентябр, музди меҳнати қормандони ташкилоти буҷавӣ, ходимони тиббӣ ва омӯзгоронро аз моҳи октябр зиёд кунем.

Мақеи шахравандӣ, эҳсоси дахлдорӣ ба ҳаллу фасли мушкилоти барои ҷомеаи ҳаётан муҳим мустақам мегардад. Шахравандон ба лоиҳаи «Буҷаи ташаббусноқ» фаъолона иштирок намуда, масъалаҳои мо бамабғ таъминсозии маҳаллаҳо ва иншооти иҷтимоиро мустақилона ҳаллу фасл менамоянд. Ҷунонӣ, дар даврари сипаришуда барои татбиқ сохтани зиёда аз 13 ҳазор лоиҳа, ки аз ҷониби аҳолии маъқул дониства шудаанд, 11 триллион сӯм ҷудо карда шуд.

Мо қорро бобати хифзи муҳити атроф, эҳтиётқорона истифода бурдани захираҳои табиӣ, аз ҷумла гузаштан ба низоми истифодаи сарфакоран ба об пузӯр намудем.

Дар мамлакат барномаи «Мақони сабз» татбиқ мегардад. Ба хусус қор бинобар дарахтнишонӣ дар қаъри хушӣ баҳри Арал бомуваффақият идома дорад. Аз ҳама муҳимаш он мебошад, ки қорҳои васеъмикӯс ба пешгирии дар минтақа паҳн гаштани чанг ва намак мусоидат мекунанд.

Ҳамдиёрони азиш!
Ҷавонони боғайрати мо дар сохтмони Ўзбекистони Нав саҳми сазовор мегузоранд.

Ин дар Бозиҳои XXXIII тобистонаи олимпӣ, ки дар Париж баргузор шуд, бори дигар тасдиқ гардид. Дар ин мусобиқаҳои бузурғтарини варзишии ҷаҳон намоёндагони Ўзбекистон 8 медали тиллоӣ, 2 нуқра ва 3 медали биринҷиро ба даст оварданд.

Ба хусус муштзанҳои диловари мо Баҳодур Ҷалолов, Ҳасанбой Дўсматов, таъқвондоҷи Улугбек Рашитов, ки ба унвони баланди чемпиони дукаратаи олимпӣ муваффақ шуданд, худро равшан зоҳир намуданд. Онҳо дар таърихи варзишии миллии саҳифаи нави пушрафаро боз карданд.

Дар мусобиқаҳои Париж чемпионҳои олимпии мо Дияра Келдиёрова, Лазиз-

бек Муллоҷонов, Абдумалик Халлоқов, Асадуҷа Муйдинхўҷаев, Разамбек Ҷамолов, барандагони медалҳои нуқра Светлана Осипова, Акбар Ҷўраев, соҳибони медалҳои биринҷӣ Алишер Юсупов, Музаффарбек Тўрабоев ва Ҷулмон Абдуллоев қаҳрамонии ҳақиқиро намоиш доданд.

Шаъну шараф ба варзишгарони мо – ғолибоне, ки дар таърихи Ўзбекистон воқеан натиҷаҳои бемисл ба даст оварданд!

Бидуни шубҳа, ғалабаҳои олимпичиёни мо дар арсаҳои варзишии Париж ба мардуми Ўзбекистон дар чашни Истиқлол тухфаҳои сазовор гардиданд. Иҷозат диҳед, аз фурсат истифода бурда, аз ному халқамон бори дигар варзишгарон – устодонро, ки парчами Ватанмонро дар Олимпиадаи Париж баланд афроштанд, ҳамҷунин волидайн, мураббӣён ва устодони онҳоро аз тахти дил муборакбод намоям.

Алҳол аз Париж боз муждаҳои хурсандибаш мерасанд. Паралимпичиёни мо низ ба халқи Ўзбекистон дар чашн тухфаҳои муносиб омода мекунанд.

Устодони ҳақиқии варзиш Асила Мирзоевора, Қудратулло Маъруфхўҷаев ва Элбек Султонов соҳибӣ медалҳои тиллоӣ шуданд. Зиёдаҳон Исоқова ва Қубаро Ҳақимова сазовори медалҳои нуқра, Муслима Одилова, Толиббой Йўлдошев ва Моҳигул Ҳамдамова бошанд барандагони медалҳои биринҷӣ гардиданд.

Оре, мо варзишгарони қаҳрамон дорем! Шаъну шараф ба онҳо! Писарону духтарони ҷасуру фидоиҳои худро аз тахти дил табрик меғўем.

Ҳамаи мо бовар дорем, ки паралимпичиёни Ўзбекистон аз комебиҳои дўстони худ илҳом гирифта, ба натиҷаҳои баланд муваффақ мешаванд ва ба Ватан бо ғалабаҳои бузург бармегарданд.

Дўстони азиш!
Замони қунонии фавқуллода мураккаб ва пурташвиш дар назди мо санҷишҳо ва мушкилоти нава ба нава мегузорад. Вале бо вучуди мураккабҳои ҳаёт мо ислохоти демократии худро мустақимона идома медиҳем, тамоми нуру ва имкониятҳои худро барои беҳбудӣ мاردум, барои мустақам кардани сулҳу салоҳ ва эътидол дар мамлакат сафарбар менамоем.

Мо минбаъд ҳам барои бо навьҳои замонавии яроқу аслиҳа ба техника таъмин кардани Нируҳи Мусаллаҳ, баланд

бардоштани иқтидори ҳарбӣ ва маънавии он эътибори бузург медиҳем. Вале хифзи сулҳу салоҳ набояд танҳо қори хидматчиёни ҳарбӣ бошад. Ин вазифаи муқаддаси ҳамаи мо, ҳар як шахраванди Ўзбекистон аст.

Хувияти бузурғтарини мо сулҳу салоҳ ва эътидол мебошад.
Нуруи кишвар дар ваҳдат, қад-раш бошад дар сулҳ аст!
Ҷамъатанони муҳтарам!

Алҳол барои бунёди Ўзбекистони Нав мо ба панҷ самти бартариноқ эътибори асосӣ медиҳем.

Инҳо, пеш аз ҳама, **ташаққул додани низоми босифати таълим, рушди тичорат, созон додани низоми одилонаи судии аз тамаъғари озод, қуллан беҳ сохтани нигаҳдори тандурустӣ, таъмин намулдани устувори экологӣ мебошанд.**

Ҳаллу фасли тамоми мушкилоти мо, ҷавоб ба ҳамаи саволҳо танҳо дар таълим аст. Калиде, ки барои мо тамоми дарқоро мекушояд, ин таълими тарбия мебошад.

Мо бобати ислоҳсозии таълими мактабӣ барномаи бузург қабул кардем. Ба амиқ омўхтани забони модарӣ ва адабиёт эътибори махсус медиҳем. Ба мақсади таълими босифати забони хориҷӣ ба бачагон аз хориҷа соҳибони он забонҳоро даъват менамоем. Толибилмони мактабҳо боз китобҳои замонавии таълими, ки дар пояи таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ офарида шудаанд, таъмин карда мешаванд.

Дар мамлакат бахшҳои мактабҳои пешқадами хориҷиро қушода, мо дар назди худ вазифа гузоштем, ки Ўзбекистонро ба маркази бузурги таълим табдил диҳем. Ҷавонони мо барои саҳм гузоштан ба рушди шуқуфои кишвари азиш худ саъй намулда, дар донишгоҳҳои хориҷӣ низ таълими таҷриба мегиранд. Мо барои ҷавонон имкониятҳои боз бештар, аз ҷумла аз тариқи бунёди «Эл-юрт умиди» фароҳам меоварем. Моро лозим аст, ки барои дониш гирифтани занону духтарон, соҳибӣ касб шудани онҳо эътибори алоҳида диҳем.

Ман ба падару модарони муҳтарам рӯ оварда, онҳоро даъват мекунам: ба духтарони худ таълим диҳед, барои татбиқ гардидани орзуву ниятҳои онҳо қумак расонед!

(Давомаш дар саҳ.2).

ПРЕЗИДЕНТ ҒОЛИБОНИ ПАРАЛИМПИДАРО ТАБРИК КАРД

Президент Шавкат Мирзиёев бо варзишгарони атлетикаи сабуқ Асила Мирзоевора ва Қудратиллохон Маъруфхўҷаев, ки барои дастаи мунтахаби мо аввалин медалҳои тиллои Бозиҳои паралимпиро дар Париж ба даст овардаанд, суҳбати телефонӣ кард. Асила Мирзоевора дар ҷаҳидан ба дарозӣ натиҷаи 5,22 метрро ба даст овард ва рекорди паралимпиро, ки анқариб 30 сол пеш гузашта шуда буд, нава кард. Қудратиллохон Маъруфхўҷаев дар ядрофқани ғолиб омад.

Роҳбари давлати мо онҳоро самимона муборакбод намуд ва қорони пурмеҳри худро изҳор сохт. Ба мураббӣён ва волидайнӣ онҳо миннатдорӣ баён намуд. Ба ҷамъатанони дигарамон, ки низ соҳибқониза гардиданд, паёму муборакбодҳои хоста, ба иштирокдорони боқимонда комебиҳо орзу кард.

Паралимпийён ба Президент барои табриқот ва эътибори доимиаиш миннатдорӣ изҳор намулда, ваъда доданд, ки ғалабаҳои навро ба даст меоваранд.

Ў.А.

Фармони Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон

ДАР БОРАИ БА Ш. НОРИЕВА ДОДАНИ УНВОНИ ИФТИХОРИИ
«СОҲИБҚОРИ ШОИСТАИ ҶУМҲУРИИ ЎЗБЕКИСТОН»

Барои муваффақият татбиқ сохтани лоиҳаҳои зиёд, равшан намоиш додани сифатҳои ватандўстӣ, табдиркорӣ ва ташаббускории худ бобати ба сатҳи баланд бардоштани ҳаракати соҳибқорӣ дар мамлакат, зухуроти фаъолноқӣ дар рушди боғдорӣ, тухмпарварӣ ва гулпарварӣ дар пояи таҷрибаи пешқадам ва усулҳои инноватсионӣ, васеъ тарғибу ташвиқ намулдани пешрафти хоҷагии наздиҳавлиғӣ дар худуд, фароҳам овардани ҷойҳои нави қорӣ, баланд кардани даромад ва неқўлоии аҳоли, ҳаллу фасли масъа-

лаҳои иҷтимоӣ, қори ибратбаш дар роҳи тарбияи ҷавонон барои меҳнатдўстӣ, ватанпарварӣ ва дар рӯҳи муҳаббатӣ садоқат ба Ватан ба роҳбари кластери «Гулчи опа томарқа хизмати» и ноҳияи Шароф Рашидовии вилояти Ҷиззах Нориева Шарофат Эргашевна унвони ифтихории «Соҳибқори шоистаи Ҷумҳурии Ўзбекистон» дода шавад.

Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон
Ш. МИРЗИЁЕВ

Шаҳри ТОШКАНД,
31 августи соли 2024.

БУЗУРҒТАРИН МАКТАБ, БУЗУРҒТАРИН ТАРБИЯ ТАЪРИХ АСТ

31 август — Рӯзи ёдбуди қурбонийи табъид. Ба ин муносибат намоёндагони ташкилотҳои давлатӣ ва ҷамъияти, собиқадорон ва зийён дар хийбони «Хотираи шахидон» ҷамъ омаданд.

Дар ин қорабини Президент Шавкат Мирзиёев иштирок кард.

Ба хотири гузаштагон Қуръон тиловат карданд. Ба мардум ош пешкаш карда шуд.

Бо иди Истиқлол ба тарзи ҳамоҳанг гузаронидаи ин маросим, ба ёд овардани нақардонии миллат ба дил эҳсоси наҷиб мебахшад. Ин аз он далолат медиҳад, ки аз байн солҳо гуза-

рад ҳам, фидокорӣ барои Ватан қадр карда мешавад, ҳеч як амали хуб аз ёд намеравад.

Дар назди қабри рамзии хийбон низ Қуръон тиловат карда шуд. Дар бораи эҳёи ҳақиқати таърихӣ, тарбияи ҷавонон дар ин рӯҳия мулоқот карданд.

(Давомаш дар саҳ.2).

СУХАНРОНИИ ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ ДАР МАРОСИМИ ТАНТАНАВӢ БАХШИДА БА 33-ЮМИН СОЛГАРДИ ИСТИҚЛОЛИ ҶУМҲУРИИ ЎЗБЕКИСТОН

(Аввалаш дар сах.1).

Тавре ки гузаштагони донишманд фармудаанд, **агар ба писар савод омӯзонед, як нафар соҳибмаълумот мешавад, агар духтарро таълим диҳед, тамоми оила, тамоми ҷомеа саводнок ҳоҳад шуд.**

Ман ҳоло меҳомам ба ҷавонони Ўзбекистон низ муроҷиат намоям.

Писарон ва духтарони азиз, мо ояндаи кишвар, таҷассуми тамоми саъю кӯшишҳои некамонро маҳз дар шумо мебинем. Меҳомем, ки шумо дар соҳаҳои гуногун ба комёбиҳои бузург муваффақ шавед ва бо дастовардҳои хеш кишварамонро дар тамоми ҷаҳон беш аз пеш шухратёр кунед.

Дар назди худ мақсадҳои азим гузоред, шумо ба қорҳои бузург қодиред!

Ба неру, дониш ва иқтидори худ ҳамеша бовар кунед!

Давлати мо, халқ, Президент ҳамеша ба шумо қумак мерасонанд, шуморо дар ин роҳ дастгирӣ мекунад.

Иштирокдорони муҳтарам тантана!

Мо қорро бобати узви Созмони умумиҷаҳонии савдо шудани Ўзбекистон мустақимона идора медіҳем. Зина ба зина ҳуқуқҳои монопольиро бекор мекунем ва имтиёзоти ширкатҳои алоҳидаро таъмин менамоем, ба ҳама ҳуқуқҳои баробар пешинҳод месозем. Соли равон мо барои аз байн бардоштани 17 намуди монопольияи давлатӣ дар соҳаҳои энергетика, нафту газ, ҳоҷати об, сохтмони роҳ, нақлиётӣ роҳи оҳан ва ҳавоӣ қарор қабул кардем. Мо ин қорро идора медіҳем, то ки кишварро ба

қисми ҷудопоэири соҳати савдои байналхалқӣ табдил диҳем.

Боз як масъалаи муҳим ин таъмин сохтани аҳолӣ бо ҷойҳои сазовори қорӣ мебошад. Дар ин бобат мо ба соҳибқорон таъя мекунем ва онҳоро аз ҳар ҷиҳат дастгирӣ менамоем. Ҳар сол мо бо соҳибқорон мулоқоти бузург мегузаронем. Ҳаллу фасли мушкилотеро, ки онҳоро ба ташвиш меваранд, пайдо мекунем, барои дастгирии соҳа қарорҳои дахлдор қабул менамоем.

Ҳуди замон аз соҳибқорон тақозо мекунад, ки васеъ андеша кунанд, махсуслоте истеҳсол намоёнд, ки дар бозорҳои ҷаҳонӣ рақобатбардор бошанд. Ба онҳо дар ин бобат комёбиҳо орзу менамоем.

Ҳамдирони азиз!

Мо халқи азими 37 миллионнафара мебошем. Алҳол Ўзбекистон бинобар шумораи аҳолӣ аз байни 40 давлати бузурги ҷаҳон ҷой гирифтааст. Бо ислохот, меҳнат, дониш ва истеъдоди худ мо бояд ин рақамро ба иқтидори бузург табдил диҳем.

Бо дарназардошти имкониятҳои маҳдудамон бобати баромадан ба баҳр, бояд ба соҳаҳои креативӣ эътибори зиёд дода шавад ва онҳо пайваста инкишоф ёбанд. Дар олам кишварҳое зиёданд, ки ҳар сол даромадҳои бисёрмилилиардинаро аз содироти махсуслоти саноати креативӣ ба даст меоваранд. Бинобар ҳаҳин ҳам мо соҳибқорони ихтироъгар, ба ҳусус ҷавононоро, ки истеҳсоли ҷунин махсуслотно ба роҳ мондаанд, ҳамаҷониба рағбатнок мекунем.

Дустони муҳтарам!

Ҳашт сол муқаддам Осиёи Марказӣ ба сифати самти бартариноки сиёсати хориҷии Ўзбекистон муайян карда шуда буд. Дар ин асос мо муно-

сибатҳои дӯстонаро бо ҳамсояҳоямон куллан бехтар кардем.

Ба шарофати саъю кӯшишҳои ҳастанополҳои ҳамаи мо орзуи Осиёи Марказии Нав, ки дар он кишварҳо муттасил интишоф меёбанд, сулҳу салох ҳукмрон мебошанд, ба воқеият табдил меёбад.

Минтақаи мо ба сифати яке аз марказҳои рушди иқтисодӣ ва фазолнокии сармоявӣ мунтазам пеш меравад.

Дар пояи имкониятҳои кунунии нодирӣ таъриҳӣ мо бояд дар Осиёи Марказӣ муҳити ҳамаҷониба солими сиёсӣ, барои насли фардо, ояндаи ооздо бехатарро фароҳам оварем.

Баробари ин мо баробарҳуқуқӣ ва муносибатҳои муфиди тарафайнро бо тамоми давлатҳои ҷаҳон ба дараҷаи нав мебардорем.

Аз фурсат истифода бурда, ба дӯстону шарикони хориҷӣ, намоёндагони ҳайатҳои дипломатӣ, ки дар ин тантана иштирок дошта, ташаббусҳои ба рушди устувори Ўзбекистони Нав нигаронидашудаи моро дастгирӣ мекунанд, миннатдорӣи самими изҳор менамоем.

Муҳтарам иштирокдорони тантана!

Мамлакат дар остонаи воқеаи муҳими сиёсӣ қарор дорад. 27 октябр интиҳобот ба Олий Маҷлиси Ҷумҳурии Ўзбекистон ва мақомоти намоёндагони ҳокимият дар маҳалҳо баргузор мегардад.

Интиҳоботи ҳолоина дар муҳити ҷамъиятиву сиёсӣ, ки Сарқончи нав мушаххас намуд, дар пояи низоми омехтаи интиҳоботӣ ҷун дар давлатҳои пешқадам баргузор мешавад. Муайян шудааст, ки занон бояд на камтар аз ҷил ғоизи тамоми номзадҳои аз ҳизбҳои сиёсӣ пешниҳод-

шудаи депутатиро ташкил диҳанд.

Муътақидам, ки интиҳоботи пешистода куллан мувофиқи меъёрҳои байналхалқии интиҳобот ва қонунгузории интиҳоботи миллий, дар шароити рақобати ҷидди мегузарад.

Аз имконият истифода бурда, ҳалқамонро даъват менамоем, ки дар ин интиҳобот фазолноа иштирок кунанд ва барои Ўзбекистони Нав, ҳаёти оозду шукӯфрон, ояндаи хушбахтонаи фарзандон овоз диҳанд.

Ҳамватанони азиз!

Замони пуришддат аз мо тақозо менамоёнд, ки дар назди худ мақсадҳои беш аз пеш баландтар гузорем. Вазифаи асосии ҳолоинаи мо ин муваффақ шудан ба бунёди он давлати мустақил ва ҷомеаи озодест, ки бо неру ва иқтидори худ бунёд кардем, то боз ҳам зебо ва ободтар гардад.

Ин мақсади олий ба меҳнати ҳастанопазир муносиб аст.

Ин он мақсади равшану пушрафест, ки барои он месазад ҳаёти худро бахшид.

Муътақидам, ки мо беш аз пеш муттаҳид мешавем, тамоми дониш, таъриба, неру ва ғайрати худро сафарбар мекунем ва албатта ба мақсади худ мерасем. Ҳатман ояндаи зебои худ – Ўзбекистони Навро бунёд менамоем.

Ман дар назди халқи мард ва қушодадиламон, ки дар атрофи ин ғояи нек муттаҳид шуда, ислохотамонро дастгирӣ мекунанд, бо меҳнати фикдоронаи худ ҳаёти навро барпо менамоянд, фарзандвор сари таъзим фуруд меварам.

Бори дигар шумо, тамоми ҳалқамонро бо 33-юмин солгарди истиқлолияти давлатӣ аз тахти дил муборакбод менамоем.

Зинда бод, Ҷумҳурии Ўзбекистон! Зинда бод, халқи Ўзбекистон!

Сиву се сол муқаддам, яъне 31 августи соли 1991 иҷлосияи ғайринавбатии Шўрои Олии ҶШС Ўзбекистон, ки дар Тошканд барпо гардида буд, «Дар бораи эълон кардани истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Ўзбекистон» қарор содир намуд. Инчунин дар бораи «Асосҳои истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Ўзбекистон» қонун қабул карда шуд. Маҳз дар ҳаҳин қарор номи ҶШС Ўзбекистон ба Ҷумҳурии Ўзбекистон тағйир дода шуд ва 1 сентябр Рўзи касби истиқлоли Ҷумҳурии Ўзбекистон эълон гардид. Бинобар ин ҳар сол 1 сентябрро мардуми кишвари азизи мо бо шукӯҳ ва ифтихори бузург таҷлил менамоёнд. Дар ин замина муҳбиромон Мирасрор АҲРОРОВ бо бархе аз соқинони тоҷиктабори шахру ноҳияҳои вилояти Фарғона ҳамсуҳбат шуд ва онҳо перомуни истиқлоли Ватан фикру назари хешро иброз намуданд.

ИСТИҚЛОЛ – ДАР ҲАЁТИ МО

Шарофиддин ЮСУФОВ, устои қулол, узви ҳақиқии Фарҳангистони бадеии Ўзбекистон ва Иттиҳодияти хунароҳи мардумии Ўзбекистон «Хунарманда»:

– Ман зодаи маҳаллаи Дукчиёни шаҳри Риштон ҳастам. Ҳунари қулолгариро аввал аз падар омӯхтам ва баъд дар назди устодони худ Ҳотамалий Полвонов, Ҳақимҷон Сатторов, Иброҳими Қомиллов, Мўсо Исмоили Юнусов, ки аз бехтарин намо-

яндагони мактаби қулолгарии Риштон мебошанд, бо нозуқиҳои ин касб ошно шудам. Солҳо саррасомии комбинати сафолгарии Риштонро бар дўш доштам. Шурўъ аз соли 1970 иштирокчиҳои доимии намоишгоҳҳои эҷодии халқ, ки дар Ўзбекистон ва ҷи дар хориҷ аз он, мебошам.

Вақте ки Ўзбекистон истиқлоли давлатии худро эълон кард, 46 сол доштам. Ҳамон замон як фарди боақлу хуш, аз пастиву баландииҳои зиндагӣ огоҳ, ба фарқи неку бад меарафтагӣ, ҳулласи қалом, худро қайҳо шахси ташаққулфта мепиндоштам. Барои ҳаҳин ин падидаи некро хеле бо хурсандӣ истиқбол намудам.

Ошқоро мегўям, ки чанд муддат, мисли одамони зиёд, боварам намеомад, ки Ўзбекистон ҷи тавр метавонад аз як давлати зўру соҳибқудрат ба номи СССР ҷудо шавад! худро ҷумҳурии мустақил эълон кунад. Аммо бо мурури замон дарк намудам, ки ин падида оҳиста ба воқеият табдил меёбад ва минбаъд мачи қулол шухраванди қомилҳуқуқи кишваре мебошам, ки дере нагузашта, яъне 2 марти соли 1992 ба узвияти СММ ҳамчун давлати ҳуқуқбунёду соҳибистиклол пазирафта шуд.

Баъзан кас худро дар гирдоби хобу ҳаёл ҳис мекунад. Вақте мунтазирӣ руҳ додани ягон ҳодисаву таҳаввулоти ҷиддие нестӣ, ки метавонад маҷрои ҳаёти туро сўи дигар тоб диҳад, аввал дасту по меҳўрӣ, баъд оҳиста одат мекунӣ, зеро ба атроф менигарӣ ва бо фикру мулоҳизаи одамони дигар ошно мешавӣ ва оқибат, дармеёбӣ, ки паррандаи озодро мемонӣ ва ҳар ҷо ҳоҳӣ, метавонӣ паррида равӣ. Инак, 33 сол аст, ки бо мисли ҳамон парранда оозд ҳастем ва аз нақҳати истиқлол баҳра мебарем.

Ҳар сол дар арафаи иди истиқлол мо ба он тайёрӣ мебинем ва талош ба ҳарҷ медиҳем, ки бо шодиву нишот ва шукўҳи тоза таҷлил намоем. Боиси хушҳолият, ки дар замони истиқлол сазовори муқофотҳои зиёди давлатӣ шудам. Ҳамеша аз фарзандон ва насли ҷавон даъват мекунам, ки дар ҳар ҳолату вазъият истиқлоли давлатии кишварро қадр ва барои шукӯфоии Ватани азиз садоқатмандона меҳнат кунанд.

Масъуди МИРЗО, шоир ва журналист, раиси Маркази милли-фарҳангии тоҷикони вилояти Фарғона:

– Ўзбекистони азиз 33 сол муқаддам ба истиқлол расид ва дар ин рўзҳо барои бо шукўҳи хос таҷлил намудани он фазолони маркази мо низ тайёрӣи хоса мебинанд. Он неъматӣи пураризшест, ки ба мо ооздо бахшидааст, моро мустақил намуздааст ва имкон фароҳам овардааст, ки харфи худро дар арсаи байналмилалӣ низ ошқорову озодона баён кунем. Арзи вўҷуд намулдани Маркази миллий-фарҳангии тоҷикони вилоят, бо дафтраи қорӣ ва тамоми таҳқизоти лозима, инчунин мошини сабуқрав таъмин намудани он маҳз самарани истиқлоли ҷумҳурият ва барои ин аз Президент ва ҳукумати ҷумҳурий сипосгузорем.

Чанд соли фазоліятам бевосита ба тарғиби забону фарҳанг, ойнҳо ва расму ривочи миллиамон робита дорад. Зеро иҷрои вазифа ба сифати муҳаррири рўзномаи «Садои Сўх», мудири шўбаи фарҳангии ноҳияи Сўх, масъули барномаҳои радий ва намоишҳои телевизионии шабакаи вилоятии Ширкати миллии савдои симои ҷумҳурий, инчунин бар дўш доштани раиси Маркази миллий-фарҳан-

гии тоҷикони вилоят мусоидат намудаанд, ки дар ин рост талош намоям ва ҷиҳати рушду нумўи он саҳми худро гузорам.

Дар баробари иҷрои вазифаҳои дигар, ҳамзамон дар гурўҳи тоҷикии факултаи филологияи Донишгоҳи давлатии Фарғона ба донишўён аз адабиётӣ мусосир сабақ медиҳам. Агар истиқлол намебуд, дар гумон аст, ки тоҷикони вилоят, ба ҷунин дастовардҳои бузург ноил шаванд ва барои рушди забону фарҳанг, расму оинҳо, арзишҳои миллий аз ҷунин имкониятҳо бархурдор буда тавонанд. Барои ин шўкр мегузорем, ки давлатамон ба истиқлол расидаву дари имкониятҳои фарованоро ба рўйи мардуми мо низ боз намуздааст.

Вақте ки мо аҳли адабу фарҳанги тоҷикии муқими вилоят ҳамсуҳбат мешавам, онҳо аз ин даврони оозду обод шўкр мегузоранд. Чанде муқаддам дар Фарғона китобхое ба нашр расиданд, ки муқтавошорно ҳаёт ва фазоліяти олимон, устодони тоҷикзабони муассисаҳои таълими олии вилоят, одамони касбу қори гуногун, ба фатҳи марраҳо ва қуллаҳои баланди меҳнати расидани онҳоро дар худ мунбақис менамоянд. Гузашта аз ин, дар шаҳристони Риштон «Хонаи дўстии ўзбекону тоҷикон» қушоду шуд, ки барои мустаҳкам шудани дўстиву рафокати байни ин ду халқ хидматҳои шоиста анҷом медиҳад.

Нуктаи дигар ва хеле муҳим аз он иборат аст, ки бо истифода аз шароити фароҳамовардаи истиқлоли Ватан бо ширкати меҳмонони зиёд маҳфилҳои гуногун роҳандозӣ гардиданд. Гиромидошти ҳаҳрамонони Тоҷикистон Садриддин Айний ва Бобочон Ғафуров, Қаҳрамони Иттиҳоди шухравӣ Амиралӣ Саидбеков ва «Баҳодури тоҷик» Тешабой Одилов, инчунин Мавлоно Рум, Лоик, Бозор Собир, баргузори чандин шаби шеърӣ форсӣ аз зумрани ҷунин қорабиниҳову маҳфилҳо махсуб мешаванд.

Қибор ҲУСАИНОВ, раҳбари ҳоҷагии фермери «Қува – диёри тиллоӣ»-и ноҳияи Қува:

– Ҳоҷагии фермерии мо ба кисту парварishi галла ва пунба ихтисос дода шудааст. Аммо барои рафъи эҳтиёҷи қорғаронамон ва аъзои х о н а в о д а и онҳо намудҳои гуногуни сабзавот парварishi мекунем. Ду гектарро ба парварishi бери мевадор ҷудо карда будем, ки ҳар сол аз меваҳои гуногун қорғаронамон баҳраманд мешаванд.

Тасмим гирифтём, ки баҳри иҷрои қорри Президент дар бораи тайёрӣ ва муносиб истиқбол намулдани иди истиқлоли кишвари азиз пухта тайёрӣ бинем. Имсол низ ҷун солҳои гузашта ҳосили баланди галла парварishi кардаем. Аз 20 гектар 84 сентнерӣ галла ҷамъоварӣ кардем, ки нисбат ба соли гузашта 2 сентнерӣ зиёд мебошад. Ноғуфта намонад, ки тақрибан 20 сентнери он аз ҳисоби нақшаи шартномавӣ гузашт, барои ҳаҳин онро ба қорғарони ҳоҷагии фермериямон тақсим кардем. Ба ин васила онҳо соли дароз ба харидани орди мағоза ниёзе надоранд.

Ҳоло тамоми талошу тараддуҳои худро барои ҷидаву хушсифат ҷамъоварӣ намулдани ҳосили пунбаи 50 гектар замин равона кардаем. Албатта, натиҷаи меҳнатомон қаноатбахш аст, танҳо аз вақт истифода намуда, онро бояд дар муддати кўтоҳ ба хирмани Ватан супорем. 40 нафар қорғарони ҳоҷагии фермериямон аз истиқлоли Ватанамон шўкргузор ҳастанд, зеро зарбдорона меҳнат мекунанд ва аз натиҷаи меҳнатомон рўзгори худро обод менамоянд.

Боиси ифтихор аст, ки миллиати тоҷик низ дар Ўзбекистон аз тамоми шароити имкониятҳо баробар бархурдор мебошад. Мардуми деҳаи моро саросар тоҷикон ташкил мекунанд. Ҳамаи пешрафту дастовардҳои мамлакатаи соҳибистиклол, бидуни шўба, моли ҳамаи мост. Дар деҳаамон тақрибан ҳонаводаи қамбизот ва эҳтиёҷманд намондааст. Ин низ дастоварди бузургест, ки ба сиёсати давлатӣ табдил ёфтааст ва Президент ҳамеша барои қоҳиши он талош мекунанд.

Сухбаторо Мирасрор АҲРОРОВ, ҳаҳринори «Овози тоҷик».
Вилояти ФАРҒОНА.

БУЗУРГТАРИН МАКТАБ, БУЗУРГТАРИН ТАРБИЯ ТАЪРИХ АСТ

(Аввалаш дар сах.1).

– Дар арафаи иди Истиқлол, дар шароити кунуни сулҳу оозоди ба ёд овардани номи поки гузаштагони ҳаҳрамони худ, эҳтиром ба хотири муборакки онҳо барои мо ҳам қарз асту ҳам фарз, – гуфт Шавкат Мирзиёев. – Аз ин рў, ному қадри ҳамватанонамонро, ки даргузаштаанд, дубора барқарор мекунем. Шiori нақуи «Инсон – азиз, хотира – муқаддас!» то рафт дар ҳаёти мо мустаҳкам ҷой мегирад. Маҷмааҳои ёдгори муборакро бунёд мекунем. Дар бораи бобоҳои маърифатпарвари худ асарҳои бадеӣ ва илмӣ, кинофилмҳо меофарем. Китобҳои «Хотира» омода мекунем. Анҷуманҳои байналмилалӣ ифдо мекунанд. Бунбиде, ки дар се соли охир номи беш аз 1200 нафар қурбонии қатағони сиёсиро сафед кардем. Ин аз ҷи далолат медиҳад? Ин пирузии адолат, дар ҳама гуна ҳолат тантана қардани ҳақиқатро ифода мекунанд.

Дар маросими соли гузашта Сарвари давлат аз рўйи аниқ қардани қурбонии табиид дар минтақаҳо, васеъ намулдани доираи тадқиқотҳо дар ин самт супоришҳо дода буд. Дар асоси ин 19 июли соли равон Қарори Президент «Дар бораи васеъ намулдани доираи қорҳо бобати омўхтан ва тарғиб намулдани ҳаёт ва фазоліяти ҳамватанонамон, ки қурбони табииди сиёсӣ шудаанд, инчунин абодӣ қардонидани хотираи онҳо» имзо гардид. Мувофиқи он, аз рўйи мутобиқсозии ин қорҳо комиссияи ҷумҳурийвӣ ташкил гардида, тахти сарвариин Вазорати мудофиа як қатор ташкилотиҳо мутасаддӣи вобаста карда шуданд.

Роҳбари давлат дар бораи моҳият ва мақсади ин қарор ҳарф зад:

– То имрўз рўйхати пураи қурбонии табиид тахия нагардида буд. Дар ҳоле ки дар қаҳои ин як рақами ин рўйхат тақдир инсон ниҳон аст. Ҳаёти ҳар як ҳамватаномон, ки шахид гардидаанд, қурбони табиид

шудаанд, ҳаҳрамонӣ аст. Аз ин рў, мо дар қарор ба масъалаи ном ба ном аниқ қардани қурбонии табиид, омўхтан ва тадқиқ қардани ҳаёти ибратбахши онҳо эътибори алоҳида додем. Ба мақсади эҳёи ҳақиқати таъриҳӣ номи муборакки онҳоро ба китоби бисёрҷилдаи «Қурбонии табиид», инчунин, ба саҳифаҳои китоби рамзие, ки дар ин маҷмаа бунёд мегардад, менависем. Сад афсўс, ки маълумотҳоро оид ба ин масъала, ки дар кишварҳои хориҷӣ ва ҳатто дар ариҳҳои ҳудамон маҳфузанд, пураа раҳимҳуқтаем. Аз ин сабаб, дар ин самт ташкил қардани экспедитсияҳои илмӣ муқаррар карда шуд. Ақун ҳар сол дар мамлакатамон ҳафтаи аввали моҳи октябрро ҷун Ҳафтаи ёдбуди қурбонии табииди сиёсӣ ёд менамоем.

Чаро ин вақт интиҳоб шуд? Ҷунки 4-16 октябри соли 1938 аз болои 507 нафар маҳбусони сиёсӣи ўзбекистонӣ ҳукм бароварданд. Пешвоёи бузург қатл карда шуданд. Дар байни онҳо зиёиён ҷун Фитрат, Ҷўлпон, Абдулло Қодирӣ, Худойбергган Девонов, мутаҳассисони пешқадами тахсилгирифтаи Олмон, арбобони маъруфи давлатӣ ва ҷамоати буданд. Ҷиҳати даҳшатноктарин он аст, ки онҳо 4 октябр қатл карда шуданд ва ҳукми 5 октябр баромад.

– Санаи мазкур дар таъриҳи халқи мо яке аз рўзҳои ғамангезтарин аст. Аз ин рў, ин ҳафтаро бо омодагии қалон, бояд дар ҳаҳқиқати гузаронем, – таъкид кард Президент.

Тибқи қарор, дар доираи ҳафта дар байни аҳолӣ вохўриҳо, намоишгоҳ ва озмунҳои гуногун ва намоишҳои филмҳо дар ин мавзў гузаронида мешавад. Ҳокимони вилоят, шаҳр ва ноҳияҳо, роҳбарони вазорату идораҳо ва дигар шахсони масъул ба ҳонадонҳои зистаи қурбонии табиид рафта, аз рўзгори авлодҳои онҳо ҳабар мегиранд. Дар ҳонадонҳое, ки аҳдодони фидокори мо таваллуд шуда ба қамол рақиданд, зистаанд, лавахҳои ёдгори насб мегардад. Дар маҳалла ва мактабҳои, ки онҳо умр

ба сар бурдаанд, гўшаҳои хотира ташкил карда мешавад.

Ҳаҳин тавр, одамон бо маълумотҳо дар бораи ҳаммаҳаллаҳои худ, ки гирифтори табиид шудаанд, шинс мегарданд. Бар ивази ҷи гуна талафотҳо ба даст одадани неъматӣи бузург — Истиқлолро дарк мекунанд. Ҷи гуна рўзҳои машъумро аз сар гузаронидани халқамонро мефаҳманд. Дар лаҳзаҳои душвортарин вичдон, худшиносии миллии худро нигоҳ доштани аҳдодони фидокорамонро аз дил эҳсос менамоянд.

Дар рафти мулоқот ба Сарвазир аз рўйи ташкили ин қорҳо ва ба назорат гирифтани иҷрои он супоришҳо дода шуд.

Маълум аст, ки солҳои охир барои бузургтарини осорхонаи давлатии Хотираи қурбонии табииди Тошканд, дар Ҷумҳурии Қарақалпоқистон ва тамоми вилоятҳои ҷунин осорхонаҳо ташкил гардидаанд. Баҳусус, осорхонаҳои Андиҷон, Бухоро, Қарши, Фарғона молиқи эътиборанд.

Президент таъкид кард, ки ҷунин амалҳои хайрро пайваста давом дода, намоёндагони ҷамъиятӣ бо ҳуҷчат ва нигораҳои ноёб оид ба ҳаёти қадидон бояд бештар ошно карда шаванд.

– Дуруст, ки вақтҳои охир қорҳо дар ин самт ба мхариллаи нав баромаданд. Ақсар номҳои номмаълум аниқ гардид. Китобҳо, киноҳо омода карда шуд. Лекин ин кам аст. Дар ин самт низ зустўҷҳои маҳаллабайро ба роҳ мондан ва барои ин саҳм гузоштани тамоми зиёиён, нуронийн, муҳофизони ҳуқуқ мувофиқи мақсад аст. Ин бояд ба қадрият, ба ҳарақати умумимиллӣ табдил ёбад, – гуфт Сарвари давлат.

Зарурати рағбатноксозии моддии тадқиқотчиён, дақиқ қардани маълумотиҳои бойгонӣ, ба насли ҷавон дуруст расонидани таъриҳи ҷик гашт.

– Чаро мо осорхонаи Имр Бухорио ташкил мекунем? Барои ҷи киноҳои таъриҳиро ба навр мегирем? Ҷунки бузургтарини мактаб, бузургта-

рин тарбияи ин таъриҳ аст. Ҷавонони мо бояд таърихро хуб донанд, аз дигарон не, аз бобоёни ҳудамон ибрат бигиранд. Асоси инро ба таври мукаммал, бо забони ба ҷавонон фаҳм, ба тарзи шақовар, тавассути шабақаҳои иҷтимоӣ расонидан, дар ёди ҷамъият сиришта мешавад. Авлоди ҷавонро дар ҳаҳин рўйи тарбия намоём, аз роҳе, ки интиҳоб кардаем, қатъӣ рафта метавонем, – гуфт роҳбарии давлатамон.

Дар ҳоле ки дар ҷаҳон ҳавфу ҳатар пузурў гардида, худшиносии миллий, нақўри, арзишҳои барин мафҳумҳо рў ба завол меоранд, қадри оосиштагии кишварамон бештар намоён мешавад.

– Истиқлолият – марҳамат, неъматӣи бузургтарини Офаридгор ба халқи диёри мост. Ба қадри ҳар як рўз, ҳар як сол расида, бояд бо эҳсоси шўкргузори зиндагӣ кунем. Қорҳои савобӣ худро бобати эъзоз аҳдодон, розӣ қардани халқ бештар намоём, Ҳудо доим роҳи моро мекушода, – гуфт Президент.

Охирати онҳое, ки дар роҳи манфиати Ватан фидо гардидаанд, обод гардад ва Худованд кишвари тинчу оосиштаамонро дар паноҳи худ нигоҳ дорад, гуфта духо қарда шуд.

Муҷассамии Истиқлол рамзи оозоди ва поҳори устувори давлати мост. Дар он таъриҳи чандинасраи давлатдорӣ, симои олимон ва саркардагони бузурги мо инъикос ёфтааст. Дар қисми болои муҷассаса мурғи Хумо тасвир карда шудааст.

Дирўз Президент Шавкат Мирзиёев ба боғи «Янги Ўзбекистон» ташриф оварда, ба пояи муҷассамии Истиқлол гулчанбар гузошт.

Дар маросими инчунин намоёндагони Палатаи қонунгузори ва Сенати Олий Маҷлис, Маъмурияти Президент, вазорату идораҳо, ҷомеаи шаҳри Тошканд иштирок карда, ба пояи муҷассаса гул гузоштаанд.

Қорабинии мазкур як қисми барномаи таҷлили 33-юмин солгарди истиқлолияти кишварамон гардид.

Ў.А.

ИҚТИДОРИ КИШВАРИ МО – ДАР ЯҶОНАГИИ ХАЛҚ

(Аввалаш дар сах.1).

Президенти кишвари мо бори дигар вараишгаронро муборакбод кард ва изҳори бовар намуд, ки онҳо боз қуллаҳои баландтарро фатҳ мекунанд.

Муҳимияти сулҳу салох дар замони мураккаб ва пурташвиши кунунӣ таъкид гардид.

– Бо вўҷуди мураккабиҳои ҳаёт мо ислохоти демократии худро мустақимона идора медіҳем, тамоми нерўи имкониятҳои худро барои бехбудии мардум, барои мустаҳкам қардани сулҳу салох ва эътидол дар мамлакат сафарбар менамоем. Вале ҳ

СУХАНОНИ ҲИҚМАТОМЁЗ

Вақте кафш надоштам, гиря мекардам, аммо вақте як марди бидуни пойро дидам, фаҳмидам, ки гоҳе мо ба қадри неъматҳои зиндагӣ намерасем.

Виялам Шекспир.

Пирӣ санъати бузургу бас гарон аст.

Темур Зулфқоров.

Баъзеҳо ба андозае аҳмаканд, ки худро аз дигарон донотар ҳисоб мекунанд.

Волтер Скотт.

Шӯҳи ба шарте писандида аст, ки дигаронро бичандонаду касеро наранҷонад.

Силаҳшӯрон (чанговарон) ба ҳавои қудрат дунёро пур аз гирев (нолаю фиғон) месозанд, шоирон бо ҳавои ишқу муҳаббат оламро пур аз шӯро нишо-ту меҳр ва сафо мекунанд. Номӣ ҳар ду дар рӯзгор меонад, аммо фарқ аст миёни он, ки ба ишқ зинда бинамод ва он, ки номаш ба хун олула бошад.

Муҳаммади Ҳичозӣ.

Касе, ки худро дарёфтааст, ба фикру андешаи дигарон нибз надорад.

Алберт Эйнштейн.

Ба онҳое, ки ба қадри некии ту намерасанд, неки кун. Зеро рӯзи қиёмат дар тарозуи аъмол вазни ин неки назар ба некие, ки ту нисбат ба одамони қадриносо мекунӣ, гарантар аст.

Ҳазрати Алий (р.а.).

Ту ба танбалон бояд барои ба гардани худашон нишастан дасти мадад дароз кунӣ.

Хан Сян Сизи.

Гоҳе хушмади дигарон зарбаҳои дар пай дорад.

Людмила Гурченко.

Қудратҳои дахштнок-тарини ороу хавасхост.

Публий Корнелий.

Агар мо ба ҷанг нукта нагузорем, ҷанг ба ҳаёти мо нукта ҳудуд гузошт.

Герберт Уэллс.

Китоб хонед! Агар чомеа шикасти ахлоқӣ хӯрад, ҳеҷ нерӯе тавони ҷуброн кардани зарари онро надорад.

Афлотун.

Агар қӣ будани одамонро доништан хоӣ, на ба суҳанонашон, балки ба амалу ҳаракатҳои онҳо эътибор деҳ.

Рене Декарт.

Тарҷума ва таҳияи А. СУБХОН.

Соли нави хониш оғоз меёбад. Қўдакону наврасон бо сад умеду орзуи донишомӯзӣ ба мактаб мераванд. Меҳоҳанд савод бароранд, дониш омӯзанд ва роҳи дурахшони худро дар чомеа пайдо кунанд. Бешубҳа, дар ин чараёни мавқеи омӯзгор бекиёс аст.

Суол пайдо мешавад: оё кулли омӯзгорон ба тарбия ва таълими насли наврас омодаанд? Оё аз техника ва технологияи нави соҳаи таълими тарбия бархурдор мешаванд? Оё бо пешрафти чомеаи ҷаҳон ҳамнафасу ҳамқадам мешаванд? Ба оё-оёҳои дигар. Ва сад афсӯс, на ҳамаи омӯзгорон ба пешаи худ содиқ, балки ба он аз паси панҷа назар намуна, гуфтори «алиф, бе, се – Абдумоориф пулама те» ба шiori ботинии онҳо мубаддал гардидааст.

Увони мақоларо хонда ба солҳои нимаи аввали садаи ХХ сафари андешавӣ накунад. Ин ҷо суҳан дигар аз ташкили курсҳои махви бесаводӣ дар солҳои 20-уму 40-уми асри гузашта намеравад. Зеро вазъи иқтисодиву сиёсӣ ва иҷтимоиву фарҳангии он давраву имрӯзро наметавон қиёс кард. Ҳоло

Касби ман – фахри ман

АЗ СУҲБАТИ ҶОНПАРВАРИ МУАЛЛИМ

Имрӯзо басо ангуштшуморанд онҳое, ки ба рӯзнома дил-бастагии қавӣ доранд. Кам андар кам қасон ғами ин нашрияро, ки ҳоло садсола шуд, меҳуранду барои фардои дурахшони он нияти неқ мекунанд. Ҳама ба қору рӯзгори хеш овора, гӯе вақту фурсати рӯзнома ғарақ задан надоранд...

Омӯзгори собиқадори мактаби деҳаи Порашт Собир Эргашев аз зумраи одамонест, ки зиндагиро хуб санҷидаву аз ҳар як воқеаву ҳаводиси он таҷрибаи кофӣ ҳосил намудааст. Ӯ соли 1961 дар деҳаи Порашт ба дунё омадааст.

– Падамрам Ҳасанбой Эргашев омӯзгори синфҳои ибтидоӣ буд, – меғӯяд ӯ. – Аввалин устодам ҳам падамрам мебошад. Хондану навиштан ва ҳисоб карданро ханӯз дар шашсолагӣ омӯхтаву аз худ намуна будам.

– Боз кихоро ба худ устод медонед? – мепурсам аз муаллим.

– Дар мактаб фанҳои дӯстдоштаи ман забон ва адабиёт, таърих ва забони русӣ ба ҳисоб мерафтанд. Устодон Абдумурод Назаров, Тағоймурод Аввалбоев ва Зарифулло Шарифовхоро бехтарин омӯзгори худ медонам...

Мактаби миёнаро ба итмом расонида, ба мактабҳои олий рафта хонданро ҳар як ҷавон орзу мекунад. Қаҳрамони лаъҳаи мо ҳам соли 1978 мактаби зодгоҳашро хатм карда, бо даъвати ҳамдеҳааш Қироншоҳ Шарифзода, ки донишҷӯӣ соли савуми факултати филологияи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон буд, ба Душанбешаҳр рафт. Дар он ҷо аз имтиҳонҳо бомуваффақият гузашт ва донишҷӯӣ ҳамин факулта гардид.

Донишгоҳ худ мактаби одамият, борҳои фазлу дониш ва илму маърифат

аст.

– Аз устодон Воҳид Асрорӣ, Додҷон Тоҷиев, Соҳиб Табаров, Мукаррама Қоси-

мова, Абдусаттор Нуралиев ва Пайванди Гулмуродзода ба мо дарс гуфтаанд. Бинобар ин, онҳо ҳаққи устодӣ доранд инро ҳаргиз фаромӯш на-мекунам. Онҳо асрори санъати суҳан ва илму адабро омӯзонданд, – меғӯяд устод.

Баъди хатми донишгоҳ ба деҳа баргашт ва дар мактаби миёна аз фанҳои таърих, забону адабиёт ва алифбои навиён дарс дода, пайваста таҷрибаи омӯзгори худро бой гардонд. Бисту як сол ҳамчун ҷонишини директори оид ба қорҳои маънавият ва маърифат қор кард.

– Солҳои 1991-1992 шо-гирдони мактабҳои тоҷикии ноҳияи Форишро ба озмуни ҷумҳурӣ (аз фанҳои забон ва адабиёти тоҷик) ба шаҳри Бухоро ва ноҳияи Сарисоёи вилояти Сурхондарё бурдам, – ба хотир меоварад ӯ. – Аз иштирокчиёни озмуни Манучеҳра Назарова дар Донишгоҳи давлатии Самарқанд, Анорбой Назаров дар Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон таҳсил кардаанд.

– Вақте дар мактаби миёна таҳсил мекардам, омӯзгори забон ва адабиёт, шодровон Абдумурод Назаров баъди гузаштани мавзӯҳо ба мо супориш медоданд, ки аз китобхонаи деҳа адабиётҳои бадеӣ гирифта хонем. Мо ба китобхона рафта, аз китобдори он Турсун Қувноқова (ҳақари калонии Ҷонибек Қувноқ) китобҳои бадеӣ мегирифтём. Мехондему байни ҳамдигар муҳокима менамудем. Омӯзгорон моро имтиҳон мекарданд.

(Давомаш дар сах. 4).

Натиҷагирҳои имтиҳоноти тест барои қабул ба мактабҳои олии ҷумҳурӣ нишон дод, ки мактаби рақами 50-уми ноҳияи Китоб дар миқёси вилояти Қашқадарё аз бехтарин дабистонҳо ба шумор меравад. Аз 23 хонандаи як синф 22 нафар шомили мактабҳои олий шудандро чӣ хел баҳо медиҳед? Бешак, ин нишондоди олий боиси таъҷҷуб мебошад ва сароҳатан диққати моро низ қалб намудаду сӯйи ин дабистон раҳнамун сохт.

Мактаби миёнаи рақами 50 дар деҳаи Работи ҷамоати шаҳравандони маҳаллаи «Тўпчок» ҷой гирифтааст, ки аз маркази маъмурии ноҳия 20 километр дур, дар миёни қўҳҳои баланд мавқеъ дорад.

Роҳбарии мактабро шахси фозил, омӯзгори варзидаи фанни ҷуғрофия ва таърих Ориф Пардаев дар ўҳда гирифтааст ва аз соли 2017 дар ин вазифа қор мекунад. Вай аз натиҷаҳои соли хониши 2023-2024 изҳори мамнуният намуд ва ин таъфиқро натиҷаи захиатҳои бепоёни устодони дабистон номид, ки ҷамъ 45 на-

фарро ташкил дода, саросар маълумоти олий доранд. Назар ба гуфтаи ӯ, соли равон дабистонро дар маҷмӯъ 41 донишомӯъ хатм намуданд ва 63,4 дарсади хатмкардагон ба мактаби олии ҷумҳурӣ дохил шуданд.

Ин дар миқёси вилояти Қашқадарё натиҷаи хубе буда, захиатҳои аҳли ҷамоаи омӯзгори мактаби моро нишон медиҳад ва бехтарин тўҳфа дар арафаи шодиёноҳи 33-юмин солгарди Истиқлоли Ватан мебошад, – гуфт ӯ ва суҳан аз синфи XI «А» ба миён овард, ки ҳама аълоҳон ва аз синфи IX сар карда, бо таълими амиқ фаро

гирифта шуда буданд.

– Дар истилоҳи соҳаи маориф чунин синфхоро «вариативӣ» меноманд, ки бо хоҳиши падару модарон аз байни чандин синфи як мактаб ҷамъ кардаву бо таълими амиқ фанни фаро гирифта мешаванд. Синфи вариативии «А» - и мактаби мо раванди физика ва математикаро дошт ва ба аҳли ин синф бехтарин омӯзгори мактаб дарс медоданд ва соати дарс-сояшон ҳам назар ба синфи «Б», ки бо таълими маъмулӣ фаро гирифта мешуд, зиёдтар буд. Дар ноҳияи Китоб се мактаб бо ин усул таълимро ба роҳ мондаанд, ки натиҷаи назаррас дар мактаби мо ба қайд гирифта шудааст. Чунки омӯзгори мо дониши хуб доранд ва ба ҳаёти шо-гирдони худ аз паси панҷа наменгигаранд, – бо ифтихор таъкид кард Ориф Пардаев.

Назар ба гуфтаи ӯ, синфи вариативии мактаб дар соли хониши гузашта натиҷаи ре-кордӣ ба даст овард. Азбаски раванди таълими ин синф физика ва математика инти-

хоб шуда буд, 12 кас аз хатмкардагони синфи мазкур ба факултаҳои физика ва математика дохил шуданд. Раҳбари ин синф Парвоз Элимураев ба шоғирдони худ аз фанни риёзӣ таълим додааст. Вай муаллими соҳиби тоифаи олий, Аълоҷии таълими халқи Ўзбекистон аст. Ҳамчунин омӯзгори дилсўзи мактаб Амон Бердиев, Чамангул Эгамова, Сайфилдин Бердиев ва Собир Воҳидов барои баланд бардоштани сифати таълим дар мактаб хидмат мекунанд.

Директори мактаб изҳори шодмонӣ намуд ва таъкид кард:

– Мо омӯзгорон хеле шодем, ки шоғирдонамон аз имтиҳоноти тест бо дарёфт кардани ҳолҳои баланд ба мактабҳои олии кишварамон дохил шуданд. Масалан, Нозанин Ҳомидова бо дарёфти 148,5 ҳол донишҷӯӣ факултати математикаи Донишгоҳи давлатии омӯзгори Тошканд ба номи Низоми, Ҷаҳонгир Пардаев бо 128,6 ҳол шомили факултати математикаи Донишгоҳи миллии Ўзбеки-

стон, Рухона Салимова бо 128 ҳол донишҷӯӣ бахши риёзии Донишгоҳи миллии Ўзбекистон, Файёза Бўриева бо 107 ҳол донишҷӯӣ бахши риёзии Донишдаи омӯзгори Шаҳрисабз шуданд. Ин шоғирдони мо дар асоси гранти давлатӣ таҳсирро идора хоҳанд дод. Ҳамин тавр, аз 23 хонандаи як синф 22 нафар сазовори номи донишҷӯӣ шуданд ва ин ба ҳисоби фоида 96 дарсадро ташкил медиҳад.

Ба чунин натиҷаи баланд ноил гардидани мактаб тасодуфӣ нест ва солҳои пеш низ дабистон нишондоди хубе доштааст. Шоғирдони ин мактаб соли 2019 ҷамъ 36 дарсад, соли 2020 – 44,4, соли 2021 – 51,1, соли 2022 – 59 ва соли 2023 бошад, 58,8 дарсад ба муассисаҳои таълими олии ҷумҳурӣ дохил шуда буданд.

Шариф ХАЛИЛ, хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Қашқадарё.

Дар мавзӯи муҳим

АЗ ФАНИ «ТАРБИЯ» КҲ БОЯД ДАРС ДИҲАД?

Пас аз рӯзҳои башумор соли нави таҳлили 2024-2025 оғоз хоҳад шуд ва ҳоло дар мактабҳои ҳамагонии ҷумҳурӣ тақсироти дарсҳо дар марҳилаи ниҳой аст. Қормандони соҳа хуб медонанд, ки дар аксар маврид ин чараён боиси норозигӣ ва эътирозҳои баъзе омӯзгорон мегардад. Яке меғӯяд «соатҳои дарсиям кам шуд», дигаре лаб ба шикоят мекушояд, ки «директор ноадолатӣ кард». Ва ҳатто нафароне ёфт мешаванд, ки барои соати дарс аз гиребони ҳам бигиранд. Чанд рӯз муқаддам ба су-роғаи телеграми рӯзнома низ як нафар омӯзгор аз вилояти Самарқанд бо ҳамаи мазмун нома фири-стонд. Муаллиф дар он таъкид мекунад, ки хатмкардаи факултати филологияи тоҷики Донишгоҳи давлатии Самарқанд аст ва ду сол ин ҷониб дар яке аз мактабҳои таълим бо забони тоҷикии вилоят аз фанни «Тарбия» дарс медиҳад. Аммо имсол директори мактаб бо пеш овардани вазҳи «дарси фанни «Тарбия» танҳо ба омӯзгороне дода мешавад, ки филологияи ўзбекро хатм кардаанд. Дарсро ба шумо диҳем, молия тарификатсия намекунад» аз ў соатҳои дарси фанни «Тарбия»-ро гирифтааст.

Муаллиф дар охири нома савол мегузорад, ки оё ин амал дуруст аст? Мо бо мақсади дарёфти ҷавоби ин савол ба сарвари маркази хидматрасонии ҳукукии шуъбаи адлияи ноҳияи Ургуту вилояти Самарқанд Маъмур Ҷуманов му-рочи-ат кардем.

– Бо назардошти синну сол ва ҳусусиятҳои психофизиологии до-нишомӯзони муассисаҳои таълими умумӣ ва бо мақсади дар рӯҳияи ватандӯстӣ, инсонпарварӣ ва эҳти-рон ба аризиҳои умуминсонӣ тарбия намудани онҳо аз соли хо-ниши 2020-2021-дар мактабҳои ҳамагонӣ зина ба зина фанни «Тар-бия» қорӣ карда шуд, – гуфт М.Ҷу-манов. – Фанни мазкур дар макта-бҳои ҳамагонӣ дар асоси қарори Директори Вазирон аз 6 июли соли 2020 «Дар бораи чораҳои дар му-ассисаҳои таълими умумӣ зина ба зина дар амал қорӣ кардани фан-

ни «Тарбия» ва «Консепсияи фан-ни «Тарбия» барои донишомӯзони муассисаҳои таълими умумӣ» ба ҷойи фанҳои «Одобнома», «Эҳсоси Ватан», «Ҷояи истиқлоли миллӣ ва асосҳои маънавият», «Таърихи ди-нҳои ҷаҳон» роҳандозӣ шуд. Муво-фиқи қарор аз рӯйи таълими фан-ни «Тарбия» стандартҳои давлатии таълим, барномаҳои таълими таҳи-яву тасдиқ гардида, ба тамоми мактабҳо китобҳои дарсӣ дастрас карда шуд. Ҳоло дар мактабҳои ҳамагонӣ омӯзгороне, ки муасси-саҳои таълими оливо аз рӯйи их-тисосҳои «Таълими ибтидоӣ», «Таърих» (аз рӯйи мамлакатҳо ва минтақаҳо), «Методикаи бозомӯ-зии таърих», «Филология ва бозомӯ-зии забонҳо: забони ўзбекӣ», «Забон ва адабиёти ўзбек», «Ҷояи миллии, асосҳои маънавият ва таъ-лими ҳуқуқ», «Педагогика ва пси-хология», «Диншиносӣ ва ислом-шиносӣ (таърихи Ислом ва ман-баъшиносӣ)», «Психология (сотси-опсихологияи дин)»-ро хатм карда-анд, ба донишомӯзон аз фанни «Тарбия» таълим медиҳанд.

То ҳол омӯзгори ки қатор мак-табҳои, ки таълим ба забони русӣ, тоҷикӣ, қазоқӣ, туркманӣ ва дигар аст, ба мо аз рӯйи ин масъала му-рочиат кардаанд ва мо асосҳои қону-нии қорро фаҳмонидем. Бо вучуди ин, дар аксар мактабҳои, ки муал-лимони хатмкардаи ихтисосҳои зикршуда нестанд ё ҳастанду со-ати қорӣ дарсӣ доранд, дарси «Тарбия» ба дигар омӯзгорон во-гузор карда шудааст.

Ҷай аз ин, мо бо дарназардош-ти му-рочиат ва пешниҳоди шаҳ-равандон аз рӯйи ворид кардани тағйирот иловаҳо ба қарори Де-вони Вазирон тақлифҳои худро таҳия менамоем. Бояд гуфт, ки пас аз ворид намудани тағйироти дах-лдор ба ин ҳуҷҷати меъёрий хатм-кардагони факултаҳои филологии тоҷикӣ, русӣ, қазоқӣ, қирғизӣ ва дигар забонҳо низ метавонанд бе ягон мушкилӣ аз фанни «Тарбия» дарс диҳанд.

Фаридун ЙЎЛДОШЕВ, мухбири «Овози тоҷик».

ТАБАССУМ

– Ҳамсоя, илтимос, дар назди кўда-ки ман ҳақорат накунад!
– Медонед-ҷӣ, ман он гапҳои ро ба забон меоварам, ки ана ҳамин кўдаки шумо дар рӯйи мошини ман бо меҳ на-виштааст.

Дар беморхонаи касалиҳои рўҳӣ ҳам-шираи шафқат аз табии ғурида:
– Чаро марди ди-рӯз ба беморхона омада танҳо як гапро тақрор мекунад: «Исмоили Сомонӣ, Исмоили Сомонӣ...».

Табии дар ҷавоб гуфт:
– Писарчаи қорсолаш дар зодрузаш ба ў 152-то сурати Исмоили Сомони-ро тўҳфа кардааст.

– Кўдак ин қадар сурати Исмоили Со-мони-ро аз кучо ёфтааст?

– Аз пули садсомонаҳои пинҳонкар-даи падаш ба қайҳи бурида гирифт-тааст.

Таҳияи ФАРИШТА.

(Давомаш дар сах. 4).

Занги аввал занги сулҳу дӯстӣ, Занги аввал медиҳад имрӯз садо,

Занги аввал дарси нав омӯтӣ, Занги мактаб, занги дилҳо, занги мо.

Ҳикояти ибратомӯз

ОМЎЗИШИ ТАЪЛИМИ МИЁНА

Рўзе ҷонварони бешазор ҷамъ омада, хостанд мактаб ку-шоянд.

Маҷлиси машваратӣ барпо намуданд, ки харгўш, боз, санҷ-об, моҳӣ ва мормоҳӣ иштирок-дорони он буданд.

Харгўш талаб кард, ки ба ҷад-мели дарс давидан дароварда шавад.

Боз ба ҷадвали дарс паридан-ро, моҳӣ шиноварию ва санҷоб бошад, қаҳидан ба дарахтро та-лаб кард.

Аз рӯйи гуфтаҳои онҳо амал карда, ҷадвали дарс сохта шуд. Мувофиқи дархости онҳо бояд ҳамаи ҷонварон фанҳои номбар-шударо меомӯхтанд.

Гарчанде харгўш аз давидан баҳои «5» мегирифт, хангоми ха-зида фаромадди аз дарахт азоб мекашид. Ё доимо бо тахтапушт ба замин меафтид. Баъди ди-дани осеби сар давида натаво-нист.

Сонитар ба ҷойи «5» аз да-видан баҳои «3» мегирифтагӣ шуд, аз қаҳидан ба дарахт бо-шад, баҳои «1».

Боз гарчанде хуб мепа-рида, вале аз ўҳдаи бо нўл заминро ҷуқур кофта намедармад. Доимо нўл ва қаноти худро ме-шикаст. Барои ҳамаи ҳам аз паридан баҳои «5», аз ҷуқур-қобӣ азоби ҷисмонӣ кашида, баҳои «1» мегирифт.

Бинобарин аз ҷиҳати дар-сазхуқуднӣ ҷойи якумро дар синф мормоҳӣ, ки ҳамаи қор-қоро нисбӣ иҷро мекард, меги-рифт.

Маҷлиси муассисон хурсанд буд, ки ҳар як ҷонвар дар ало-ҳидагӣ фанҳоро азхуд мекунад ва «таълими миёнаи дониш» барқарор шуд.

Аз забони русӣ тарҷумаи Нарзипўлод САИДОВА.

барои саводнок шудани чомеа имко-ниятҳо фароҳаманд, аммо гап сари ки-тобҳои ва аз он дур мондани мардум, ба вижа, омӯзгорон меравад.

Аксар омӯзгорон имрӯз китоб, рӯзномаву маҷалла наметавонанд. Бо як телефони мобили ба мактаб мераванд. Аз имкониятҳои фаро-ҳамовардаи сарвари давлат бо хости худ истифода мебаранд. Омӯзгор бояд ҳама-ша дар омӯзиш бо-шад. Вақте ки ў ки-тобу рӯзномаву ма-ҷалла наметавонанд, ҷӣ таъв дониш ва ма-ҳорати омӯзгори худро тақмил меди-ҳад?! Афлотун оғоҳ карда буд, ки «Ки-тоб хонед! Агар чомеа шикасти ахлоқӣ хӯрад, ба ҳеҷ нерӯе наметавон ҷубро-ни зарари он кард». Агар китобу рӯзнома ва маҷалла нахонем, олами маънавии худро бо қадом роҳ сайқал медиҳем?

Аз гавҳора то ба гўр илм биомўз. Агар нахонем, наомўзем аз кучо фаҳ-миш пайдо мешавад, албатта, наме-

шавад. Дар ҳақиқат, имрӯз баъзе омў-згорон кам китоб меҳонанд ва ё умум-наметавонанд. Ҳатто китобҳои дар-сиро наметавонанд. Ба дарси яқсоата омодагӣ намебинанд. Боре ба мактабе

рафтаам. Шоҳиди воқеаи дилгиркуна-да гардидам. Барои даромадан ба дар-си аввал 3 дақиқа вақт монда буд. Ҷони-шини директори оиди қорҳои таълим аз ҷаҳор нафар омӯзгор мавзӯи дарси ав-валро пурсид. Ва омӯзгорон ҳомўш бу-данд. Нафаре ба суол ҷавоб наод. Ош-кор шуд, ки омӯзгорон ба дарс омода нестанд. Дар мактаб ва ё хона ба дарс таъйир надиданд.

Манъ кардани конспектнависӣ ва ё

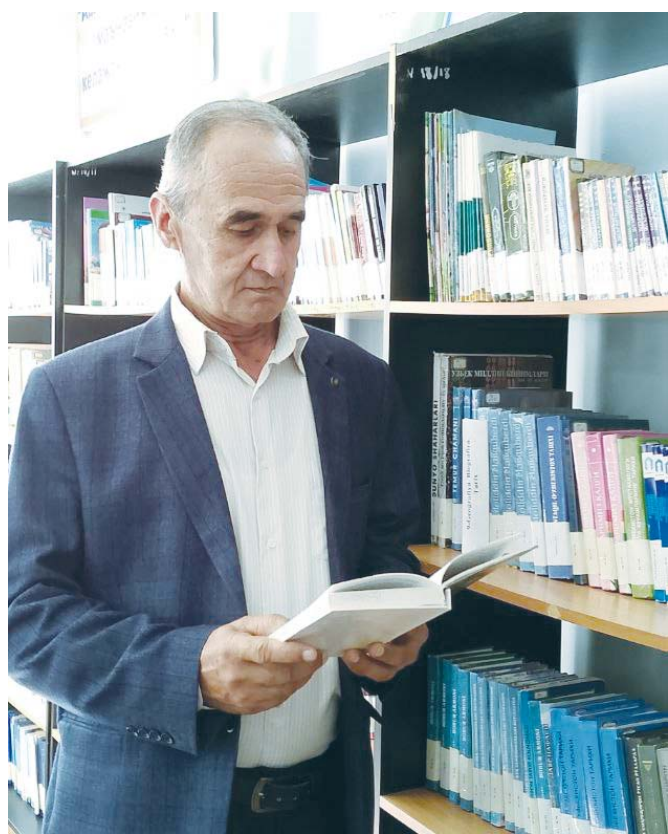
ихтиёрӣ обуна шудан, ки аз ҷониби дав-лат роҳандозӣ шудааст, маънои онро надорад, ки ба дарс беомодагӣ биёй ва китобу рӯзнома нахонӣ. Набояд фаромўш кард, «омӯзгор то он даме, ки зиндааст, меомӯзад. Чун аз омўзиш боз-монд, симои муал-лими худро гум мекунад». Ин ҳо-латро дар бисёр муассисаҳои таъ-лими томактабӣ ва мактабҳои ҳама-гонӣ дучор омадан мумкин аст.

Мо Ўзбекистони мавҷам асос мегузорем. Бояд насли на-врасро дар ҳамаи рўҳияи таълиму тар-бия дод. Магар бе дониши қофию дар-ки рошду равнақи замон метавон мақ-садҳои наҷибу волии бунёдкориро дар амал таътиб намуд? Ҳаргиз не!

Пешрафти истеҳсолот, таъмини зин-дагии фаровон аз омўзиш ва дарки инсон вобаста аст. Илм омўхтан ба ин-сон оромии мебахшад, баъзе ҷиҳоро ба худ мегири ба монанди фаҳмиш,

(Давомаш дар сах. 4).

АЗ СУҲБАТИ ҶОНПАРВАРИ МУАЛЛИМ

← (Аввалаш
дар сах.3).

Холо чи? Баъди пайдо шудани воситаҳои иттилоотӣ китобхонӣ хеле коҳиш ва он китобхонаи дарозиаш даҳметра акун ба манзили зист табдил ёфтааст. Китобхонаи мактаб ба талаби хонандагон ҷавоб дода наметавонад. Бо забони модарӣ китобҳои бадеӣ ниҳоят кам, — мегӯяд С. Эргашев.

Омӯзгор андешаояшро идома дода, таъкид мекунад, ки китоб дорои таъсирирасони калони

тарбиявию дарккунӣ аст. Китоб дӯст ва маслиҳатгари мост. Дар замони қадим китобхоро дар хонаҳои зебо мунаққаш маҳфуз мебошанд. Дар «Китобҳои ҳикмати қадим» ҷунин оварда шудааст: «Бояд бо худ ҳамеша китоб дошта бошӣ ва ҳамеша бихонӣ. Он беҳтарин маҳрами тану ҷони инсон аст».

Бо ин омӯзгори собиқадор борҳо сӯҳбат оростам. Ин дафъа баъзе андешаояшро рӯйи қоғаз оварда, ба ман дод ки, чанде аз онҳоро боз меоварем: «Зиндагӣ. Умри раво.

Ҳар лаҳзаи ҳаёт. Оё ба қадри он мерасем?!
Оё гузарон ва бебозгашт будани онро медонем?»

— «Ман аз касби падарӣ мефаҳрам. Беҳуда нагуфтаанд, ки:

Мероси падар хоҳӣ,
касби падар омӯз,
К-ин моли падар харҷ
тавон кард ба ду рӯз.
Мо се нафар фарзандон
илми падар омӯхтем.
Бародарам Тоҳир дар
Донишқадаи давлатии
омӯзгории Ҷиззах, додарам
Нодир дар Донишгоҳи
давлатии Ҳучанд тахсил
карданд ва тӯли солҳо
омӯзгори намуна, аз пайи
ин пеша нони ҳалол хӯрданд.

Фарзандонам Бобочон,
Баҳром ва Савсан низ
омӯзгоранд.

Дар бадали 37 соли фаъолияти омӯзгорӣ шогирдонӣ зиёд баровардам. Аз ҷумла, Нодира Ярашева, Раҳима Аввалова, Лайло Сатторова, Марям Султонова, Гулҳаё Завқиева ҳоло омӯзгоранд. Муаттар Абдуева, Шавқибой Бахтиев, Гулхан Қўрғоноваҳо бошанд, алҳол дар донишгоҳҳо меҳонанд», — иброз дошт С. Эргашев.

Анорбой НАЗАРОВ,
хабарнигори
«Овози тоҷик».

Вилояти ҶИЗЗАХ.

ҶАМОАИ ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ САМАРҚАНД

Тамоми марғуми кишварро бо

33

ЮМИН СОЛГАДИ ИСТИҚЛОЛИЯТИ ДАВЛАТӢ

муборакбод

менамояд!

Ба ҳар як
хонадон сулҳу
оромӣ, тансиҳатӣ,
файзу баракоти
фаровон орзу
мекунад!

МАҚОМИ СОҲИБ ТАБАРОВ ДАР РУШДИ НАҚДИ АДАБИИ ТОҶИК

Ба муносибати 100-солагии Соҳиб Табаров

Умри ҷовидона насиби инсонҳое мегардад, ки рӯзгори хешро сарфи хидмати мардум намуда, тавассути дастранҷ ва меҳнати зеҳнию ақлонии хеш ҷиҳати равшан кардани роҳи расидан ба дарки асрори хештаншиносӣ комёб шуда бошанд. Узви вобастаи АИ Ҷумҳурии Тоҷикистон, профессори ифтихорӣ ва доктори ифтихории ДМТ ва доктори фахриву профессори фаҳрии ДДОТ ба номи Садриддин Айний, Ходими шоистаи илми ҶТ, барандаи Ҷоиҳои давлатии ба номи Рӯдакӣ Соҳиб Табаров аз шумори донишмандонест, ки ҳастияшро ба паҷӯиши масъалаҳои мурабми адабиёт ва фарҳанги милливу фаромилли бахшида, мероси арзишманди илмӣ ба ёдгору гузоштааст. Мавсуф дар таърих ва сарнавишти илму адаби тоҷик як тан аз пурқуртарин паҷӯишгарони адабиёт, содиқтарин омӯзгор ва яқрутарин мунаққид маҳсуб меёбад. Аз ҷумлаи олимони сермахсулест, ки дорони сабқу услуби ба худ хоси таҳқиқу паҷӯиши мебошад.

Ин марди хирадро дар муҳити илмӣ адаби ва фарҳангии Тоҷикистон бештар ба сифати мунаққиди нави В.Г.Белинский мешиносанд, ки бе-сабаб нест. Ин ба он маъност, ки ӯ қореро, ки дар замони худ В.Г.Белинский оид ба адабиёти рус сомон дода буд, дар адабиётшиносии нақди адабии садаи бисти тоҷик то андозае анҷом дод.

Дар муҳити беш аз шаст соли қорӣ эҷодӣ ва паҷӯишчу ҷустуҷӯҳои илмиву танқидӣ бештар аз ҳазор асару мақолаҳои Соҳиб Табаров дастраси хонандагон гардидаанд. Таҳлилу таҳқиқи эҷодиёти устодон С. Айний, А. Лоҳутӣ, М.Турсунзода, Ҷ.Иқромӣ, С.Улуғзода, намоёндогони насли дувуми маорифпарварони тоҷик — Муҳзим, Фитрат, Бешқудӣ, Ҳамдӣ, Мирзо Сироч, Аҷзий, Асирӣ, Васлӣ, Шакурӣ ва инчунин қараёни адабиёти тоҷики асри XX дар маркази паҷӯиши эшон қарор дошт. Натиҷаи таҳқиқи Соҳиб Табаров дар рисолаҳои «Материалҳои оид ба омӯхтани адабиёти советии тоҷик» (1948),

«Садриддин Айний — асосгузори адабиёти советии тоҷик» (1954, 1968), «Мирсаид Миршакар» (1962), «Пайрав Сулаймонӣ» (1962, 2012), «Адиби суҳанвар ва марди майдон» (1986), «Муҳзим» (1991, 2009), «Се маорифпарвари тоҷик дар бораи амриони мангит» (2006) ва ғайра равшан ба назар мерасад.

Даху мақола, тақриз, муқолама доир ба пахлу ва ҷанбаҳои гуногуни осори адибони тоҷик дар китоби «Ҳаёт, адабиёт, реализм» дар панҷ ҷилд (1966, 1978, 1983, 1984, 1989) дастраси хонандагон гардидаанд. Таърибаи омӯзгории Соҳиб Табаров боиси ба вуҷуд омадани силсилаи асарҳои илмӣ-методӣ гардидаанд.

Соҳиб Табаров дар офариниши осору рисолаҳои дастаҷамъӣ, ба мисли «Очерки адабиёти советӣ», «Энциклопедияи советии тоҷик», «Энциклопедияи адабиёт ва санъати тоҷик» Ҷаълолаша ширкат варзидаст.

Бешак, нақди адаби аз самтҳои асосии фаъолияти паҷӯишгарии Соҳиб Табаров маҳсуб меёбад. Дар ҳамаи маврид ҳақ ба ҷониби академик А.Раҳмон-

зода аст, ки мегӯяд: «Вай натавон сараву сақати асари бадеӣ, камбудии дохилии таркиби таълифоти адабиро дуруст равшан менамуд, балки роҳи номатлубу нодурусти эҷоди бадеиро возеҳ муайян карда, адибиро сари вақт аз нодурусти тарзи тасвири оғоҳ месохт ва ба асари бадеӣ ҳолисона баҳо меод.

Агар аз ҳамаи дидгоҳ ба маҳорати мунаққидии устод Соҳиб Табаров назар андозем, мушоҳида мешавад, ки дар тӯли заҳмати илмӣ худ вай таъба ба ҳақиқат қарда, дар гуфтору тарзи баён аз дигар ҳамкасбонаш бочасораттар буд.

Воқеан, нақди адаби ҷун як шоҳи муҳими адабиётшиносӣ аз таъриху назария танҳо бо мавод маҳдуд намегардад, вазифаи нақди адибӣ ҷомеа ва тасаввуроти эҳсосоти хонанда низ муайян менамояд. Назарияи нақди адаби ин соҳаи фаъолиятро ба ҳақди санъат ва илм наздик донистааст. Шахсе, ки қонунмандии инкишофи эҷодиро дарк намекунад, аз сабқу услубҳои нигориши бадеӣ, зангуну воситаҳои тас-

вир оғоҳ надорад, табиист, ки ба дастовардҳои ҷашмрас ноил намегардад.

Ба қавли худӣ Соҳиб Табаров «Мунаққид ҳам олим, ҳам философ, ҳам нависанда ва ҳам оламшинос мебошад. Баъзан мунаққидон (албатта, Белинский баринҳо) муаллим, роҳбар ва мураббии нависандагон мешаванд, эҷодкорон фикри онҳоро ҷун роҳнамо ва дастурамал пешвоз мегиранд ва қабул мекунад. Ба ибораи дигар, мунаққид шахсест, ки баҳси нақди адаби ё танқиди адабиро дар як ё чанд марҳилаи инкишофи адабиёти бадеӣ ривҷу раванк мебахшад».

Фаъолияти ноқиди устод Соҳиб Табаров аз нимаи дуҷуми солҳои сиюм ва аввали солҳои чилум оғоз меёбад.

Аввали хабару мақолаҳои Соҳиб Табаров хусусияти табиғотӣ дошта, дар онҳо мавзӯю мундариҷаи асарҳои адибон ва санъаткорони халқҳои ҷаҳон, маҳорату истеъдоди онҳо мавриди баррасӣ қарор гирифтаанд. Дар мақолаҳои «Лев Николаевич Толстой» (1940), «Николай Островский» (1940), «Островскийро меомӯзем» (ҳамроҳ бо А. Қаҳҳорӣ (1941), «Нависанда ва олимӣ бузург» (Иван Франко), «Са-тириқи бузург» (1941) ва ғайра ҳаёт ва эҷодиёти ин адибони барҷаста ба таври воқеӣ муаррифи гардида, нигоҳи пур-вусъати онҳо ба зиндагӣ ду-руст муайян шудаанд.

Дар охири солҳои чилум ва аввали солҳои панҷоҳум Соҳиб Табаров ба кори мунаққидӣ боз ҳам ҷиддӣ машғул шуда, дар ҷодаи илм ва дар рушди нақди адабию адабиётшиносии тоҷик соҳиби дастовардҳо гардидааст.

Китоби аввали панҷчилдаи мунаққид «Ҳаёт, адабиёт, реализм» нимаи дуҷуми солҳои шаст аз ҷоп баромад. Соҳиб Табаров дар он ба рушди адабиёти тоҷик ва таҳаввули инкишофи вай баҳои воқеӣ додааст. Бавҷа, дар мавриди эҷодиёти устодон Садриддин Айний, Абулқосим Лоҳутӣ, Пайрав Сулаймонӣ, Мирзо Турсунзода, Сотим Улуғзода, Ҷалол Иқромӣ, Раҳим Қаноат, Гоиб Сафарзода, Фазлиддин Муҳаммадиев, Саттор Турсун, Абдулҳамид Самад ва дигарон ибрози андеша қарда, мақоми ҳар қадоми дар адабиёти даврҳои нави тоҷик таъин мекунад.

Паҳнои таҳқиқи мунаққид хеле густарда ва гуногун буда, он ҳам асарҳои мансури бадеӣ, ҳам шеъру достонҳо, ҳам асарҳои драматӣ, гоҳе асарҳои илмӣ, таҳқиқоти ва инчунин таълимиро дар бар мегирад.

Фаъолияти мунаққидии Соҳиб Табаров вижагиҳои хос до-рада. Ӯ аз зумраи ноқидонест, ки суҳанашро берӯйи рӯй, бе рӯй-хотирини ошкоро меғӯяд. Фикри танқиди худро новобаста аз ки будани муаллифи асар рӯй-ирист ва бо далалу бурҳон из-зор мекунад.

Соҳиб Табаров ба сифати олими пурқурӯ донишманди дақиқ-назар ва мунаққиди оташсухан дар рушди адабиётшиносӣ ва нақди адаби тоҷик нақши са-зорвор гузоштааст. Бешак, ӯ аз ҷоягузори нақди касбии ада-биёти милли мебошад.

Ҷумъакул ХАМРОЕВ,
профессори Донишгоҳи
давлатии Самарқанд ба
номи Шароф Рашидов,
доктори фанҳои
филология.

← (Аввалаш
дар сах.3).

Соҳторҳои давлатие, ки дар тарбияи насли наврас масъуланд, акун ба ширкатҳои байналмилалӣ моли дар ин ҷода рақобат қарда наметавонанд. Суҳани муаллим, ки дар гузашта муқад-дас ҳисоб меёфт, дар мактабҳои кунунӣ арзиши маънавии худро аз даст дода-аст.

Ин қараён ба тарбияи маънавии на-врасон бетаъсир намонад. Шогирди имрӯз танҳо ба дарёфти маълумоти оли-нигарон аст. Ҳам дар мактаб ва ҳам дар нақди репетитор танҳо фанҳои таъли-мии ба донишгоҳ дохилшавиро меҳо-нанду меомӯзанд. Тарбияи маънавий ба ахлоқӣ, ташаккули ҷаҳонбиниву ҳис-сиёти хештаншиносӣ ва эҳсосоти худо-гоҳӣ дар қанор мондааст. Вазифаи таъ-лимгоҳҳо тарбияи инсонӣ қомил аст.

Фаромӯш қардаем, ки маънавияти во-ло неруи мағлубоназир аст. Беҳуда на-фармудаанд, ки олим шудан осон аст, вале одам шудан мушқил. Ин аст, ки имрӯз аз қохидани меҳру оқибат, ода-мӣ одамгарӣ меғӯянд меноланд. Ҳатто писар падарро гӯш надиҳад. Ҳамаи ру-қуди маънавий аст, ки имрӯз бисёр қавонон, ҳатто қавонони дорони макта-моти оли ба қараёнҳои иртиҷой пайва-стаанд ва мепайванданд.

Омӯзгор намунаи ибрат аст. Шогир-ди мактабӣ ба рафтору гуфтору, ки дар он маънавияти омӯзгор ниҳон аст, пай-равӣ мекунад, тақлид менамояд.

Толибилми мактабӣ бисёр зирак аст. Зуд фаҳм мекунад, ки омӯзгор ба самара-нок гузаронидани дарс омода аст ё на. То-либилм мебинад, омӯзгор ба дарс танҳо бо як телефони мобилӣ ворид мешавад. Бо худ на китоб дораду на дафтар. Толи-билм зуд эҳсос мекунад, омӯзгор китоб нахонда, бе омодагӣ ба дарс омодааст.

Замоне омӯзгор дафтари худомӯзӣ дошт. Дар он дафтар китобу рӯзно-маҳои хондаш бо мазмуни муҳтасари осори мутолиагардида зикр меёфт. Ба-рои сабуқӣ овардан ба омӯзгор ин ама-ли нек низ ба фаромӯшхонаи таърих во-рид гардид.

Боре бо яке аз қормандони баланд-поия низоми таълими ҷумҳурий суҳбате доштам. Суҳан аз боби навиштани қон-

спект барои дарси яқсоата қараён дошт. Гуфтам, ки консепти муҳтасари мавзӯ зарур аст. Варна омӯзгор ҳамон китоби таълимиро ҳам намехонад. Бо ҳамон телефони мобилӣ ба мактаб ме-равад, мавзӯи дарсро аз телефон му-айян намуна, дар ҷойи зарурӣ қайд ме-кунад.

Иштибоҳи дувум, ки баъзан омӯзго-рон содир мекунанд, онҳо ба усулҳои масъалагузори дар дарс бефарқ назар мекунанд, толибилмиро ба андеша-ронии муқтаил водор намекунанд. Қарл Ҳилтии файласуф хуб гуфтааст: «Савод аз тариқи хондан ба даст намеояд, бал-ки бар асари андешидани он ҷӣ муто-лиа қардаем, ҳулоса мешавад».

Ҷун бо омӯзгорон суҳбат ороем, ме-гӯянд, ки аз шабақаҳо васеъ истифода, китобу маводи заруриро он ҷо муто-лиа мекунем. Вале, аз шабақаҳои иҷти-моӣ бисёр ҷизхоро пайдо қардан му-кин аст. Вале «аз шабақаҳои иҷтимоӣ васеъ истифода мекунем» гуфтани баъ-зе омӯзгорон шубҳаовар аст. Ақсар ом-ӯзгори мактабҳои тоҷикии ноҳияи Ну-раторо бо номи хонаводагашон ме-шиносам. Дар шабақаи иҷтимоӣ зиё-дад саҳифаи гуруҳҳо ба забони то-ҷикӣ. Аҷибаш он аст, ки ҳар нафаре ба ин саҳифаҳо ворид қардад, ном ва номи хонаводагӣ ӯ он ҷо сабт меё-бад. Дар ин раванд омӯзгори макта-би рақами 43-юми ноҳия Ҷаъло буда, қариб ки аз омӯзгори дигар макта-бҳои тоҷикии нишоне нест. Ин ҷо мо худро фиреб медихем, ё дигаронро, ин ба вичидони ҳар як омӯзгор ҳавола. Вале набоёд фаромӯш қард, фарзанди мар-дум бо умед ба мактаб меравад.

Тарбияттар бояд худашро то охири умр тарбия намоёд, дониш омӯзад ва шогирдонро тарбияву дониш омӯзонад. Дониш ғанҷест, ки бо ранҷ ба даст ояд. Омӯзгор бояд биомӯзад то биомӯзо-над, бисӯзад то бисозад.

Қавонони мо бояд баробари дониш гирифтани мазмун ва моҳияти истиқло-лӣ давлатӣ, худшиносӣ, ифтихори милли ва ваҳдату ягонагии миллиро аз худ намоёнд. Дар ин раванд ба омӯз-горон қомебиҳо орзу менамоем.

Ўзбақбойи РАҲМОН,
хабарнигори
«Овози тоҷик».

Вилояти НАВОЙ.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир

Шерпўлод ВАКИЛОВ

Рўзнома ҳафтае ду маротиба:
рўзҳои қоршанбе ва шанбе ҷоп
мешавад.

Рўзнома дар компютерхонаи идора
ҳарфчинӣ ва саҳифабандӣ қардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи ҷопи ду интервал
ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома
ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рўзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонси матбуот ва ахбороти

Ўзбекистон таҳти рақами 0003 ба рўйхати гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170. Фармоиши 2 Г-928.

Адади нашр 4188. Ҳаҷм 2 ҷузы ҷопӣ.

Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

ISSN 2010-7757

772010775001

1 2 3 4 5 6

Мухаррири

навбатдор:

Т. Тўхтаев.

Саҳифабанд-дизайнер:

Х. Тўхтаева.

Мувофиқи ҷадвал —

21.00

Ба ҷоп супурда шуд —

01.30

Нишони мо:

100011 ш. Тошқанд,
кўчаи Навой, 30, ошёнаи 4.

Телефонҳо: қабулгоҳ: +998555200337;

Котибот: +998555200336.

Факс: +998555200337.

сайт http://ovozitoj.uz/; e-mail:

ovozitoj@umail.uz; ovozitoj@list.ru

Индекси обуна 170.

Матбааи таъбул нашри Ширкати саҳромии «Шарқ».

Нишони қорхона: қўчаи Буюк Турон, ҷонаи 41.